

شىنجاڭ آن ـ ئىي چىاتاڭچىاڭ چاعالاۋىنداغالاردى نامسالدىردى

□انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتنىڭ تىلشىسى ياۋ گاڭ

5- ايدىڭ 1_، 2_ كۈندەرى كولەمدى مۇزىكا، ʼيې، ولەڭ، سۈرەت قويىلمى — «جەلەڭغىدى اش — شىنچياڭ جاقسى جەر» بۇكىل ەلدە ارالاپ قويۇۋ بويىنشا خاڭجوۋ ۈلكەن تەاترخاناىنىڭ ەپەرا تەاترخاناسىندا قويدلى. تۇتاس قويلمىدا شىنچياڭنىڭ كلانىسىكالىق ۇلتتىق آن ـ ʼيې، شىنچياڭنىڭ ۇيعۇر مۇقامى كوركەمەنەرى، ۇلتتىق ەپوستى جىرلاۋ سىندى ۇزان ʼتۇرلى كوركەمەنەر فورمالارى قامىتلىپ، قويۇ ستېل، چالىندى دا جاندى دىستىق نىقلاس ارقىلى شىنچياڭ ـ دىاعى ʼار ۇلت بەرزەنتتەرنىڭ نىتىماقاتاسا العا ۇمتلاتىن، چاڭا داۋىردەگى كورنىكى شىنچياڭ قۇرۇداي بەكىمى مەن سەنمەن ايگىلەپ، ادامدى ەكېندەي ىلگەرلىلەرگە جەبەدى.

”تۇتاس قويلمىداى ʼيې مەن مۇزىكا تۈگەلدەي قۇاتتى كۇشكە يە، قويلىم ʼيې، مۇزىكا، ʼيې كوركەمدىگى سىياتقى بىرنەشە جاققان چاڭا داۋىردەكى شىنچياڭدا تۇىلعان وراسان زور وزگەرىستەردى ايگىلدەى“، ـ دەدى كورەرەمەن شىيڭ چىشۋان.

”ادامدى ەكېىندەي العا ىلگەرلىلەرگە جەبەۋ — قويلىم كورەرەمدەرگە جەتكىزگەن سۇيىسەنىشلىكىنىڭ ʼبىرى، ناق مايدانداى مۇزىكا اسايى سۇيەمەلىندە داپ ʼۇنى وسى ʼبىر سۇيىسەنىشلىكىنى بەينەلەۋدىڭ ەڭ جاقسى دانەكەرنە اينالدى. مەيلى «سالتاناتى ساۋىردىن» بىيىندە بولسىن، الە «جۇزىم ۇزۇ» داپ بىيىندە نەمەسە «قىارا جورعا» بىيىندە بولسىن، داپ ʼۇنى ادامدى جەلىپىندىردى.

”داپ ʼيىي «جۇزىم ۇزۇ» ادامعا شىنايى نىقلاستى سەزىندىردى، ʼداسئۇرلى مادەنيەتنىڭ چالغاقانى بەينەلەنىپ عانا قويماي، چاڭالق اشا دامتۇ اايگىلەنگەن ەكەن، بىزگە شىنچياڭدا تۇرمىس كەشىرىپ جاتقان ادامداردىڭ تاماشا تۇر ـ مىسقا دەگەن تالىيىسى مەن قۇلىشىنىسن سەزىندىردى“، ـ دەدى كورەرەمەن لي لي.

قويلىم الاڭى جوعارى ورلەرگە كوتەرىلدى. كورەر ـ مەندەر باي مازمۇندى شىنچياڭ ەركەشەلگىنە يە آن ـ ʼيې

(باسى 2 ـ بەتتە)

”ياقتىنىڭ ʼبىارى كۇرەستەن كەلدەدى، كۇرەستىڭ ʼوزى ʼبىر باقت“، ـ جاستاردىڭ ʼبىارى وسى ۇلى ʼداۋىردى قاستەىرلەپ، چاڭا داۋىردەكى كۇرەس جۇرگىزۋشى بولۇ كەرەك“.

جاستىق شاقئاعى مۇرات، جاستىق شاقئاعى ومىر شەگدىك كۇش، جاستىق شاقئا كۇرەس جۇرگىزۇ — جۇڭگو رۇخى مەن جۇڭگو كۇش ـ قۇاتنىڭ ومىر شەگدىگىنىڭ تىناعى.

2013 ـ جىلى 4 ـ مامىر جاستار مەرەكەسىندە باس شۇجي جاس دوستاردىڭ اراسنا كەلىپ، ولارىمەن جاستىق شاقى جونىدە اڭگەملەستى.

”دۇنيەدەگى يىىك شىڭدارعا شىعەپ، حېكمەتتى ۇلى تابىعاتنىڭ سىرىن اشۇ مەنىڭ كىشكەنتايىمەن بەرگى ارمانىم ەدى“. ەلىمىزدەگى چومولاڭچا شىڭنا تۇڭغىش رەت ʼساتتى شىققان داشۇە وقىپ جاتقان قىز وقۇشى رەتىىندە، جۇڭگو گەولوگيا داشۇەسەنىنە كەلگەن چىن چىن باس شۇجيگە ʼوز اسەرىنەن مالىمەت بەردى.

”مەن ساغان ەرەكشە ʼسۇيىىدىم“. چىن چىننىڭ ʼسوزىن تىغداعاننان كەيىن، باس شۇجي شي جىينىڭ ەرەكشە نەبىرەندى: ”چومولاڭچا شىڭى جونىدە مەن ʼاسقار تاۋعا سۇيىنەم، داڭغىل جولعا ʼئانىىمەن، وقاسى جوق جەتپەسىم، سونى اڭساۋمەن وتەمەن“. 20 ـ جاستان ەندى عانا اسقان شامىمدا ۇلكەن اترەت پارتيا يايچىكاىكاس ـ نىڭ شۇجىي بولپ تۇرعانىمدا، سىچۇانعا بارپ اۋىل ـ قىستانقا شالىق گازى تەخنىكاىسن دامتۇدى ۇيرەندىك، جۇمىسىمز بىتكەننەن كەيىن، تاۋدى قار باسىپ قالغاندا مەيىشان تاۋنانا شىقتىق، ەرەكشە ماشاقاتتى بولدى، تاۋدان ʼئۇسىپ شاعىن اسحاناعا بارپ داندانىپىان جەگنەمىزدە، ادامدار ʼبىزدى قاھارمان دەپ قۇرمەتتەدى“.

باس شۇجي ʼسوزىن سايىاقتاپ: ”ادام ومىرىنىدە جاستىق شاق ʼبىر ـ اق رەت كەلدەى. ʼدال قازىر جاستىق كوكتىم كۇرەس چاساۋعا ارىنالادى، كەلەشەكتە جاستىق كوكتىم ەسكە الۇعا ارىنالادى“.

جاستىق شاق ماشاقاتتى بولغاندىمەن قىزىقتى، ʼومىر كۇرەس جۇرگىزۇ ارقىلى ارلەنەدى ـ نىقالىسىز“ بولغاندا، كاسپى بىيگىنە شىغۇ مۇمكىن مەمس؛ ”قارمانباي قاراپ جات ـ قاندا“، كەرەمەت كورنىستىنەردەن ʼلاز زاتتانۇ قىىن.

2021 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى باس شۇجي شي جىينىڭ شىنجوۋ 12 ـ ʼنومىرلى المە كەمەسىنىڭ عارىئە ـ كەرلەرىمەن ʼبىر رەتكى ەرەكشە ”اسپان ـ جەر دىيالوگىن“ وتكىزدى، وسى رەتكى دىيالوگقا دەمەۋشى بولغان ”80 ـ جىل ـ داردىڭ تۇلەكتەرى“، ”90 ـ جىلداردىڭ تۇلەكتەرى“ دەرىلك جورۇقا تانىلدى.

بىرنەشە ايدان كەيىن وتكىزىلگەن ورتالىقتىڭ دارىنىدە ـ لار قىزمەت ماجىلىسىندە باس شۇجي شي جىينىڭ وسى ʼستى اۋىزعا الدى — ”كوبى 30 — 40 جاس ارالىغىنداى جاستار

نومىرلەرنە تامسانپ، شاپالاق ʼۇنى مەن القاعان ۇندەر توغىسىپ جاتتى.

«جەلەڭغىدى اش — شىنچياڭ جاقسى جەر» خاڭجوۋ ـ دا قويلغان كەزدە جىجياڭ سىمفونىا ورکەسترنىڭ 8 مۇزىكا ورنىداۋشىسى قويلمىعا قاتىناستى. ”بۇرىن تەك شىنچياڭنىڭ مۇزىكاىسن تىڭداپ، شىنچياڭنىڭ ʼيىين كورگەنمەن، وسى رەت قويلمىعا قاتىناسقانمىدا قاتتى تەبىرەندىم، اۋەلگى قال ـ پىنداى مۇزىكا رىتىمى ەرەكشە وىناقى دا اسەرلى ەكەن. شىنچياڭدىق ورنىداۋشيلارمەن سەلبەستىك چاساسقانم وتە كوڭىلدى، ولارىمەن اۋىس ـ كۇيىس چاساۋ ارقىلى شىنچياڭدى ʼتىپتى دە تۇسەنە ʼئۇستىم“، ـ دەدى جىجياڭ سىمفونىا ۇيرەمەسىنىڭ ورنىداۋشىسى كى مىنجۇڭ.

جىجياڭ تەلەۋىزىاسنىڭ جۇرگىزۋشىسى يىالى شىنچياڭدىق كاسىپتەستەرىمەن بىرگە قويلمىدى جۇرگىز ـ دى، ”شىنچياڭ مەنىڭ مەكەنىم، اۋىلمىنىڭ آن ـ ʼيىي مەنى ايرىقشا اسەرلەندىردى، تۇتاس قويلمىدا شىنچياڭدىقتاردىڭ رۇخى اىگىلەندى. اۋىلمىنىڭ قويلمىنا ʼبىر كىسىلك ۇلەسىم ـ دى قوسقانمىدى ماقتانىش سەزىنەمەن“.

”كۇش ـ قۇات سىلادى“، ”كوڭل كۇيدى جەلىپىندىردى“، ”جۇرەگىمز العا باسۇدىڭ قوزعاۋشى كۇشەنە تولى“. بۇل — كورەرەمدەردىڭ ەڭ كوپ ايتقان ʼسوزى بولدى.

ʼيىي مەن شانۇيڭنىڭ بارابان ياڭگى ʼيىين شەبەرلىكپەن تو ـ عىستىردى. ”بۇل ʼبىر مايدان ادام جۇرەكن ەلىستەتن قويد ـ لم، ماعان كورنىكى شىنچياڭنىڭ قۇدىرەتن سەزىندىردى ʼارى باقتىتى تۇرمىستىڭ واڭى ـ وسپاق قولعا كەلمەگەندە ـ گىن سەزىندىردى“، ـ دەدى كورەرەمەن ياڭ يانحۇڭ.

قويلىم اياقتاعاننان كەيىن شاپالاق ʼۇنى تەاترخانا ۇلكەن زالىن چاڭغىرتتى، كورەرەمدەنەر تەگىس ورنىدارىنان تۇرىپ قويلمىنىڭ ʼساتتى بولغاندىمەن قۇتتىقتادى. بۇل بارلىق ارتىستەردىڭ تارتىمىدى ونەر كورسەتۋىن تۇراقتاند ـ دىرىغاندىق، سونداي ـ اق كورەرەمدەردىڭ شىنايى سەزىم تولعانسى ەدى.

ەكەن، ايتسەدە ʼبىارى ماڭغزى جۇمىس ورنىدارنىدا جاۋاپ ـ كەرەشلىك ارقالاپ وتىر“.

جاستار چاڭارىپ تۇرادى، ولاردىڭ چاڭالق اشۇ نىنتا ـ سى ەڭ كۇشتى، چاڭالق اشۇ قوزعاۋشى كۇشى ەڭ كۇشتى. بەيدىۋۇ جاساندى سەرىك جۇمىس توبىنىڭ نەگىزگى

قىزمەتكەرلەرنىڭ ورتاشا جاسى 36 جاس، كۇانتتىق ىلىم جۇمىس توبىنداغالاردىڭ ورتاشا جاسى 35 جاس، جۇڭگو تىبانيان FAST زەرەتتەۋ اشۇ جۇمىس توبىنداغالردىڭ ورتاشا جاسى نەبارى 30 جاس عانا... ”موزى“، ”تىياۋون“، ”چاڭى“، ۇلتنىڭ گۇلدەنۇى ارمانىن ارقالاعان وسى ستىەردىڭ بارلىق جەرىنەن جاستاردىڭ قاراسىن كورۇگە بولادى.

جاستىق شاقئا شەك بولمايدى، كۇرەس جۇرگىزۇ ارقد ـ لى تابىسقا جەتە كەرەك.

بەيجىڭ قىسقى وليپىيادا سىپورت چارىسى، كەرەمەت ”قار ـ مۇز سالتاناتى“، ۇستىنە بەس جۇلدىزدى قىزىل تۇدى جامىلعان ”2000 ـ جىلداردىڭ تۇلەگى“، جاس سىپورتشى سۇ يىمىڭ جاستىق وتىن مازداناتتى.

”ۇلى مەملەكەتتە ومىرگە كەلىپ، ەڭ تاماشا داۋىردە ەرجەتتىم“، اعا جۇلدەگەر بولغاننان كەيىن سۇ يىمىڭ باس شۇجيگە حات جازىپ، قاجىرلىلقپەن جاتتىغىپ، بار مۇمكىن ـ دىكىتەردى قولدان بەرمەي، ارمانىن جۇزەگە اسىرعان كۇرەس بارىسنان مالىمەت بەردى.

”يىمىڭ سايىاقاتىاس: سالەمەتسىز بە! خاتىڭىزدى ئاپسە ـ رىپ الدىم“. كوپ وتپەي سۇ يىمىڭ مەيىرگە تولى شابتاندا ـ دىرۇدى، سونداي ـ اق سالماقتى ʼۇمىنتتى ئاپسىرىپ الدى، ”سىزدەردىڭ وتاندى كوكەيدە ساقتاپ، اسقاق ارمان ارقالاپ، قۇنتتى دا ۇقىپتى بولپ، كۇرەس بارىسىندا تارتىم ـ دى دا تاماشا ۇمىر ورنەكتەپ، وتان مەن حالققا جاستىق ورال مەن كۇش ـ قۇات ارناۋلارىڭىزدى ʼۇمت ەتەمەن“.

كۇرەس جۇرگىزۇ — جاستىق كوكتەمنىڭ ەڭ ساۋلەتتى كەلبەتى: كۇرەس جۇرگىزۇ زامانغا وشپەس داڭقى سىلايدى. قۇلاشىن كەڭ جايىغان تارىختىڭ سالقار كوشىندە ʼار ۇرپاق جاستار ۇزدىكىسز كۇرەس جۇرگىزگەندىكتەن عانا، بۇ ـ گىنىڭى ”خۇاشايدا تۇعانىما قۇانامىن“ دەيتىن تەرەڭ سۇيىسەنىشـ ـ لىك، بۇگىنىكى ”دۇنيەگە ʼئۇزۇ قارايتىن“ سەنىم بولپ وتىر. داڭقى پەن ارماننىڭ سىس ساپارىنا اتىنانغاندا، چاڭا ʼداۋىر جاستارى جاستىق شاقنىڭ بايىكە جولىندا ʼتىپتى دە قۇلىشنا ۇمتىلۇى، جاستىق كوكتەمنىڭ بەلسەندىلىك كۇشى مەن جا ـ سامپازدىق قۇاتى ارقىلى ۇلتتى گۇلدەندىرۇدىڭ بۇرىقانعان كوكتەمگى تاسقىن كوتەرۇى، جاستىق كوكتەمنىڭ اقل ـ پارا ـ سانمەن جانە ماڭداي تەرىمەن اناعۇرلىم كوركەم جۇڭگو قۇرۇعا قۇلىشنىۇ كەرەك!

(تىلىشلەر جۇ جىچاي، خۇاڭ يۇە، دۇڭ بوتىيڭ، چى چى، جاڭ يان)
(شىنجۇا اڭگەنىڭىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى بەيجىڭنە بەرگەن خاىبارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

چاڭا داۋىردەگى جۇڭگو جاستارنىدا وسىند ـ دىا ەرىك ـ جىگەر بولۇى كەرەك. پارتيا 20 ـ قۇرىلتايىنىدا اۋىل شارۋاشلىغىنىدا قۇدىرەتتى ەل قۇرۇ جوينىدە ورنالاستىرۇ جاسالدى، وقۇشىلاردىڭ اسقاق مۇرات ورناتسىپ، شۇگىل بولپ، ساياقحانا ۇيرەنۇى مەن اۋىل ـ قىستاق امالىياتىن تىمىز ۇشتاستىرىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن ʼسۇيۇ نىتاسىن نىعايتىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن گۇلدەندىرۇ قايىلەتن جەتلىد ـ رىپ، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇ ۇلكەن ساحانسىندا ەجگەك ʼسىڭىرىپ، ۇلەس قوسپ، اۋىل شارۋاشلىغىن، اۋىل ـ قىستاقتى وسزاماند ـ داندىرۇدى جەدەل ىلگەرلەلتۇگە، جايىپاي

(باسى 1 ـ بەتتە)

اۋتونومىيالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسى پارتيا باشلىقى گروۋپپىاسى خالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ شىنچياڭ قىزمەتى باس نىساناسنا قىزمەت وتەۋدەگى، شىنچياڭدى زاڭمەن باسقارۇ قىزمەتن ىلگەرد ـ لەتۋدەگى فۇنكىسىيالىق ورنىن ʼداپ باسىپ بىگەرپ، سوت جۇرگىزۇ، اقتارۇ قىزمەتنىڭ اۋ ـ تونومىيالى رايوننىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا قىزمەت وتەۋدەگى، ونى قامتاماسىز ەتۋدەگى اماليياتتىق ورنىن ʼداپ باسىپ تاۋىپ، نەگىز ـ گى تاقىرىپتىق تارىبە قىزمەتنىڭ اىقارلىۇ جوباسىن اقىلداسىپ جاسادى.

اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق پروكۇ ـ راتۇراسى پارتيا باشلىقى گروۋپپاسى پروكۇ ـ راتۇرا ەرەكشەلىگىنە يە، شىنچياڭنىڭ ʼسى جۇزىندىكىنە ۇيلەستەن نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەنىڭ ناقتى شىارالارىن اقىلداسىپ جاساپ، بۇكىل رايونداى پروكۇراتۇرا وركاند ـ دارىنىڭ زور نەكسەرۇ ـ زەرەتتەۋ قىيمىلن ۇيمە ـ داستىرىپ ورسىتەتپ، شىنچياڭنىڭ پروكۇراتۇ ـ را قىزمەتنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا نۇساۋ بولاتىن، زاڭدىق باسقلاۋدىڭ ساپاسى مەن

ونمىدىلىگىنە نىقال تىگىزەننى، ت. ب كورنەكتى ماسەلەلەردى تەكسىرىپ تاۋىپ، سالالاپ، شارالاردى اقىلداسىپ ورتاعا قويىپ، پروكۇ ـ راتۇرا وركاندارنىڭ نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەنى تىڭغىللىقتى ورسىتەتۇ نەگىزىن بە ـ كەمدەدى.

اۋتونومىيالى رايوندىق قوعام حاۋىپىسىز ـ دىگى مەڭگەرمەسى پارتكومى ىلگەرلىلەتۇ جوسپار كەستەسى مەن رەتتەنۇ ـ تۇزەتۇ جا ـ ۋاپكەرلىشلىك ʼتىزمەن كورسەتپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبە بويىنشا بايىلانسىشلاردى باۋلۇ جىيىسىن، ۇكىت جۇرگىزۇشلەردى باۋلۇ جىيىىن ارت ـ ارتىنان وتكىزىپ، نەگىز ـ گى تاقىرىپتىق تارىبەنى تىڭغىللىقتى ورسى ـ تەتۋدى پارمەندى قامتاماسىز ەتتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق ʼادىليا مەڭگەر ـ مەسى پارتكومى وزدەرى جاۋاپتى سالالارعا جەتەكشىلىك ەتۇدى، قۇزاۋدى كۇشەيتىپ، مەڭگەرمە، مەكەمە وركانى، ساقشىلار مەكتە ـ بى، زاڭ جونىنەن قىزمەت وتەۋ سالالارى ۇز ەرەكشەلىكتەرىمەن جانە قىزمەت اماليا ـ تىمەن ۇشتاستىرىپ، كىرىسۇ ʼتۇيىنىن، قامال الۇ ʼتۇيىنىن ʼداپ باسىپ تاۋىپ، شىكەرلىلى يۇيرەنىپ، جەتە ʼتۇسىنۇ بارىسىندا ناقتى سىتەنۇ كۇش ـ قۇانتىن قاىلىدادى.

تاسلىدە جاڭالق اشىپ، نازاريا ۇيرەنۇدى وي ـ ساناعا ʼسىڭىرىپ، كوكەيكە ۇيالاتتى

اۋەلگى ʼماتىندى، ʼتۇپ نۇسقانى قۇنتىتاپ وقۇ، نىكشەرلىلى پىكىر اۋىستىرۇ، زەرەتتەۋ ـ تالقلاشۇ، مامانداردى ساباق وتۇگە ۇسىنىس ەتۇ... ʼارقايىسى مەكەمە ـ ورنىدار ـ دىڭ پارتكومدارى (پارتيا باشلىقى گروۋپپاسى) نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبە كىتاپ وقۇ كلاسىن جوعارى ساپامەن جۇرگىزدى، باسىشى كادىرلار نىقلاس قويا ۇيرەندى، زەينىن ـ زەردەنى شوغىر ـ لاندىرا وي جۇگىرتتى، دەن قويا ʼئۇسىند ـ دى، كوڭىل اىقارا اۋىس ـ كۇيىس جاسادى، باستاماشلىدقپەن جەتە ۇيرەنىپ، جەتە يىگەرپ، شىنايى تىياناقتاندىردى.

اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكوم ساپاسى ـ زاڭ كومىتەتى باشلىقى القاسىنىڭ مۇشەلە رى دىرىقتىلقىپەن ات سالىستى، الدىمەن ۇي ـ رەندى، ۇنەملىك سىتەرگە جاۋاپتى ورنىبا ـ

سوتسىيالىستىك وسزاماندانغان مەملەكەت قۇرۇعا جاستىق كۇش ـ قۇانتىن ارناۋىن ʼۇمت ەتەمەن.

2009 ـ جىلى جۇڭگو اۋىل شارۋاشلىق داشۇەسى حىبەي ولكەسىنىڭ چۇيىچوۋ اۋدا ـ نىندا ىلىم ـ تەخنىكا شاعىن اۋلاسىن قۇرۇ جونىدە بز دەنىس جاساپ، اۋىل شارۋاش ـ لمق كاسىپتىك ىلمىي اتاعىنا يە اسىپىرانتتاردى اۋىل شارۋاشلىعى ʼوندىرىسىنىڭ الدىڭعى شەبىنە جىبەرىپ، ʼبىلىمدى، نازارايانى ۇي ـ رەنۇدى ورنىداۋ نەگىزىندە، اۋىل شارۋاش ـ لىمىن، اۋىل ـ قىستاقتى دامتۇ بارىسىنداى ʼسى جۇزىندىك ماسەلەلەردى زەرەتتەپ شەشىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ جوعارى دەڭ ـ

سار شۇجي باسى ـ قاسىندا ۇيرەنۇ جاعايدىن باقلادى، ارالاپ تەكسىرىپ، ۇيرەنۇ جاعدا ـ يىن انىقتادى؛ اۋتونومىيالى رايوندىق جوعا ـ رى خالىق سوتى مەكەمەسى «بىلۇگە ʼتىسىس ـ تى سىتەر قولدانباىسىن» قۇراستىرىپ باسىپ، كادىر ـ ساقشىلاردىڭ كەز كەلگەن ۋاقىتتا وقۇىنا قولايلىلىق جاسادى؛ اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق پروكۇراتۇراسى اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبىنىڭ (اكىم ـ شىشلىك شۇيۋانى) ماماندارىن پروكۇراتۇرا قىزمەتكەرلەرنە ساباق وتۇگە، پىستىقتاۋ جا ـ ساۋعا ۇسىنىس ەتتى؛ اۋتونومىيالى رايوندىق قوعام حاۋپىسىز دىگى مەڭگەرەمسى پارتكو ـ مىنىڭ القا مۇشەلەرى ۇيرەنۇ مازمۇنىمەن ۇشتاستىرىپ، پىكىر اۋىستىرىپ، زەرەتتەۋ ـ تالقى جۇرگىزدى، ماسەلەلەردى تەكسىرىپ ورتاعا قويىپ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۇ شارالارىن العا قويدى؛ اۋتونومىيالى رايوندىق ʼادىليا مەڭگەرەمسى 28 ـ رەتكى دۇنيە جۇزىلىك كىتاپ وقۇ كۇنىمەن ۇشتاستىرىپ، نەگىز ـ گى تاقىرىپتىق كىتاپ وقۇ قىيمىلن وتكىز ـ دى.

ʼارقايىسى مەكەمە ـ ورنىن پارتكومدارى (پارتيا باشلىقى گروۋپپاسى) اماليياتى تىياناق ەتىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەنىڭ «باستلاۋ تاسلىنىدە» تىنباي چاڭالق اشتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ ساپاسى ـ زاڭ كومىتەتى نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەدە جاستاردىڭ نازاريا ۇيرەنۇ تىرەكتى ـ لەرىن باۋلۇ كۇرسىن اشتى، 50 جاس كادىر باۋلۇ كۇرسىنىڭ كۇرسانتىنا اينالدى، اۋتو ـ نومييالى رايوندىق پارتكوم ساپاسى ـ زاڭ كومىتەتى وركانىنداى نەگىزگى جاۋاپتى جولىداستار نازاريالىق ورەنى، ساپاسىي ساپا ـ ىنى، قايىبلەت ـ ونەردى، قىزمەت سىتىلن جوعا ـ رىلاتۇ سىياقتى چاقتاردان جاس كادىرلارعا شو ـ عىرلى باۋلۇ ورسىتەتتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق پروكۇ ـ راتۇراسى بۇكىل رايونداى پروكۇراتۇرا وركانىنىداى اۋدان، باسقارما دارەجەلى باىشى كادىرلاردى ارناۋلى تاقىرىپتا باۋلۇ كۇرسىن اشتى، نەگىزگى جاۋاپتى جولىداس ـ تار بۇكىل رايونداى پروكۇراتۇرا قىزمەت ـ كەرلەرىنە نازاريالىق تۇسىنىڭ + كاسىپتىك پىستىقتاۋ جۇرگىزدى، وسى مەكەمە تاعى ʼمىس جۇزىندىكىپەن ۇشتاستىرا وتىرىپ، شارا بەلگىلەپ، دەمالسقا، زەينەتكە شىققان كادىرلار مەن پارتيا مۇشەلەرى جونىنەن نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبەنىڭ ناقتى تىياناق ـ تانۇىن ىلگەرلىلەتتى.

اۋتونومىيالى رايوندىق قوعام حاۋپى ـ سىزىدىگى مەڭگەرەمسى وتباسىنا بارىپ ۇيرەنۇ جۇرگىزدى، قىزمەتتەگى پارتيا مۇ ـ شەلەرى مەن خالىق ساقشىلارى ʼجۇرسىن ـ نۇرمىسى قولايىسىز ساقا پارتيا مۇشەلەرنىڭ ۇيىستە بارىپ، «شى جىينىڭ شىعارمالارىنان جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يىدىياسىنان ارناۋلى تاقىرىپتىق ۇزىندىلەر» سىياقتى كىتاپتاردى جەتكىزىپ، ساقا پارتيا مۇشەلەرىمەن بىرگە بەتپە ـ بەت وقۇعا كومەكتەستى، ولاردىڭ وقۇىنا قولعايبىس ەتتى، اۋىس ـ كۇيىس جا ـ سادى، پىكىر اۋىستىردى .

ۇيرەنگەندى قولدانا ʼبىلىپ، چاڭا بەينە ايگىلدەى

باس شۇجي شي جىينىڭ بىلاي دەپ

گەيلى دارىندىلارنى جەتلىدىرىپ، اۋىل شار ـ ۋاشلىغىن، اۋىل ـ قىستاقتى وسزامانداندىرۇ قۇرىلىسىنا قىزمەت وتەدى. قازىر بۇل مەكتەپ بۇكىل ەلدەگى 24 ولكە، اۋتونومىيالى رايون، توتە قاراستى قالانىڭ 91 اۋدان، قالا، رايون، حوشۇننان 139 ىلىم ـ تەخنىكا شاعىن اۋلاسىن قۇردى. تاياۋدا جۇڭگو اۋىل شارۋاشلىق داشۇەسى ىلىم ـ تەخنىكا شاعىن اۋلاسىنىڭ وقۇشلار ۋاكىلى باس شۇجي شي جىينىڭگە حات جازىپ، وز ـ دەرىنىڭ تابىستارى مەن اسەرلەرنىن مال ـ مەت بەرىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىدا قۇدىرەت ـ تى ەل قۇرۇ قۇرىلىسنا ۇلەس قوساتىن بەرىك بەكجەدەرىن ʼبىلدىردى.

باسا دارىپتەدى: بۇل رەتكى نەگىزگى تاقە ـ رىپتىق تارىبە ساتىمعا بولىنبەيدى، بۇنغا بو ـ لىنبەيدى، نازاريا ۇيرەنۇدى، تەكسىرىپ ـ زەرەتتەۋدى، دامتۇدى ىلگەرلىلتۇدى، قاداعالاۋ مەن رەتتەنۇ ـ تۇزەتۇدى سايىاقتاستىرىپ، ورن ـ گانكىالى توغىستىرۇ، ʼبىر تۇعالاندىرىپ ىل ـ گەرلەتۇ كەرەك.

شىنچياڭنىڭ ساپاسى ـ زاڭ جۇيەسىندەگى ورنىدار ۇيرەنۇ مەن قولدانۇدى ۇشتاستىرىپ، پارتىيالى كادىرلاردى، اسىرەسە، باىشى كادىر ـ لاردى باستاماشلىدقپەن العا شىعەپ، الدىڭعى شەپكە بارىپ، ”ماسەلەنى شەشۇ“ سىندى وسى ”بۇيدانى“ مىقتاپ ۇستاپ، تەكسەرۇ ـ زەرەتتەۋ جۇرگىزۇگە ۇيمىداستىردى.

وسى بىرنەشە كۇندە اۋتونومىيالى را ـ يوندىق پارتكوم ساپاسى ـ زاڭ كومىتەتى باشلىلىق القاسىنىڭ مۇشەلەرى نەگىزگى ساتد ـ ھا نىكشەرلىلى بارىپ تەكسەرۇ ـ زەرەتتەۋ جۇر ـ گىزدى، ساپاسى ـ زاڭ جۇيەسىن زاڭمەن باسقا ـ رىلاتىن شارۋاشلىق ـ ساۋادا ورتاسىن ساپال ـ لاندىرۇدىڭ 50 تارماقتى شىاراسىن تىياناقتاند ـ ىدىرۇعا قۇزاپ، قوعام ورنىقتىلىغىن قورعاۋ، جوعارى ساپالى دامتۇعا قىزمەت وتەۇ توگىرە ـ گىندە زەرەتتەۋ جۇرگىزىپ، جوبا جاساپ، تەكسەرۇ ـ زەرەتتەۋدىڭ ”سوڭغى جۇمىستا ـ رىن“ الدىن الا ورنالاستىردى .

اۋتونومىيالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسى ”دەلونى ويداعىداي تۇرىمىزۇ، تەز اىتقارۇ، ارىز ـ شاعىمعا كەلگەن ـ دەرگە، ʼسوز جوق، جاۋاپ قايتارۇ، باىس ـ لىپ قالغان دەلولاردى شەشۇدى“ ارقاۋ ەتىپ، بۇقارانىڭ تالاپ ـ تىلەگىنە بەلسەنە جاۋاپ قاتىپ، خالىق ʼۇششىن ناقتى ʼمىس سىتەنۇ شارالارىنىڭ ناقتاپ تىياناقتانۇىن ىل ـ گەرلىلەتتى. قازىر بۇكىل رايونىمىزداعى سوت